

Bacheloropleiding Taalwetenschap Masteropleiding Linguistics

UNIVERSITEIT LEIDEN **Beoordelingsrapport**

26 oktober 2025

Inhoud

Samenvatting	3
Inleiding	7
Procedure	7
Instelling	9
Opleidingen	9
Masterlanguage	10
Opleidingsbeoordeling	11
Standaard 1: Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	15
Standaard 3: Toetsing	20
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	24
Eindoordeel	25
Bijlagen	28
Bijlage 1: Administratieve gegevens	28
Bijlage 2: Beoogde leerresultaten	30
Bijlage 3: Curriculumoverzicht	37
Bijlage 4: Programma locatiebezoek	40
Bijlage 5: Documenten	41

SAMENVATTING

Dit rapport beschrijft de opleidingsbeoordeling van de door de Universiteit Leiden aangeboden bachelor Taalwetenschap en de master Linguistics. Beide opleidingen richten zich op het verschijnsel taal in de volle breedte.

Standaard 1 – Beoogde leerresultaten

Bacheloropleiding Taalwetenschap

De Bacheloropleiding Taalwetenschap beoogt breed en wetenschappelijk geschoolde taalwetenschappers op te leiden. De opleiding streeft ernaar om studenten op te leiden die enerzijds kennis en elementaire vaardigheden bezitten omtrent de basisbegrippen en methodes van de taalkunde in het algemeen, en anderzijds grondige kennis van onderwerpen en methodes binnen een van de vier afstudeerrichtingen hebben opgedaan en kunnen toepassen. De eindkwalificaties van de opleiding liggen op het terrein van inzicht in de fonologische, morfologische, syntactische, pragmatische (communicatieve) en sociolinguïstische analyses van talige verschijnselen, maar ook de vaardigheid om zulke analyses zelf te maken. Het panel waardeert het dat de bacheloropleiding zich richt op de volle breedte van de Taalwetenschap. Het panel beoordeelt de beoogde leerresultaten van de opleiding als duidelijk geformuleerd en passend bij het niveau en de oriëntatie van een wo-bachelor.

Masteropleiding Linguistics

De leerresultaten van de master Linguistics zijn in grote mate op dezelfde wijze als in de bachelor gedefinieerd: fonologie, morfologie, syntaxis en semantiek worden op een hoger niveau onderwezen en beoordeeld dan in de bachelor Taalwetenschap. De opleidingen sluiten op deze manier goed bij elkaar aan. Het panel beoordeelt de beoogde leerresultaten van de masteropleiding als duidelijk geformuleerd en passend bij het niveau en de oriëntatie van een wo-bachelor. De master heeft in de afgelopen jaren een grote revisie ondergaan. In 2019/2020 is het aantal afstudeerrichtingen teruggebracht van tien naar drie. In de afstudeerrichting Linguistics worden studiepaden aangeboden die goed aansluiten bij de afstudeerrichtingen van de bachelor Taalwetenschap. Daarnaast kan de taalstructuur van een specifieke taal bestudeerd worden binnen de afstudeerrichting Modern Languages (Chinees, Engels, Frans, Duits, Italiaans). De derde afstudeerrichting is Translation. De aandacht voor Modern Languages in de masteropleiding acht het panel belangrijk, aangezien dit een maatschappelijk belang dient, namelijk het opleiden tot leraar moderne talen. Het panel adviseert om deze track meer zichtbaar te maken voor studenten. Het panel oordeelt positief over de naamswijziging van master Taalwetenschap naar master Linguistics.

Standaard 2 – Onderwijsleeromgeving

Bacheloropleiding Taalwetenschap

De bachelor Taalwetenschap biedt studenten in het eerste jaar een breed palet aan vakken die zicht geven op de verschillende onderwerpen die de taalkunde te bieden heeft. Vervolgens doen studenten kennis op van de belangrijkste basisbegrippen. In het tweede en derde jaar kiezen de studenten één van de vier verschillende afstudeerrichtingen, die methodologisch en inhoudelijk verschillende terreinen beslaan: Comparative Indo-European Linguistics (Engelstalig), Descriptive Linguistics (Engelstalig), Language & Cognition (Engelstalig) en Taal in Gebruik (Nederlandstalig). Zowel de panelleden als de studenten zijn positief over de goede opbouw en samenhang van het curriculum. Het panel beoordeelt het docententeam van de opleidingen als zeer deskundig en betrokken. Het panel geeft verder als advies mee om de zorg van de docenten mee te nemen in het ontwerp van van het 4e en 6e semester, gezien de vrije invulling van het 5de semester (voortkomend uit universitair beleid), waarbij een goede scriptievoorbereiding niet onder druk mag komen te staan. In de gesprekken met studenten van de bachelor verneemt het panel dat zij graag veldwerk zouden doen en dat de opleiding die mogelijkheid ook biedt en zelfs aanraadt, maar de realiteit is dat er weinig ruimte voor is. Het panel raadt daarom aan om na te denken over het beter faciliteren van veldwerk indien de opleiding dit belangrijk vindt.

Een recente ontwikkeling betreft de ontwikkeling van het studiepad Computational Linguistics binnen de track Language & Cognition (2024). Het panel ondersteunt de plannen van de opleiding om hier een aparte track voor in te richten, ook om deze studierichting nog zichtbaarder te maken en de aansluiting met de master te verbeteren. Het panel geeft daarom als aanbeveling de mogelijkheden verder te onderzoeken om van dit studiepad Computational Linguistics een aparte track in de bacheloropleiding te maken.

Masteropleiding Linguistics

Net als de bachelor heeft ook de masteropleiding Linguistics als uitgangspunt het ‘onderzoekend leren’. De doelstellingen van het programma zijn kennis en inzicht te geven in het door de student gekozen studiepad, analytische en academische vaardigheden te laten ontwikkelen en onderzoeks- en praktische vaardigheden aan te leren die op de arbeidsmarkt van belang zijn. Begeleiding vindt daarbij plaats door docenten, studieadviseur en coördinator van de gekozen track. De master Linguistics biedt een rijk palet aan cursussen. Studenten kiezen minimaal 20 EC aan kerncursussen en doen een scriptie met een omvang van 20 EC. De overige 20 EC wordt door de student vrij ingevuld. Tijdens de gesprekken geven studenten aan dat zij de ruime keuzemogelijkheden binnen het programma waarderen. Tegelijkertijd ervaren zij het programma hierdoor soms als te vol. Het panel raadt de opleiding aan het curriculum nog eens kritisch te bekijken met het oog op de beperkte duur van de master. Studenten zijn erg tevreden over de betrokkenheid en toegankelijkheid van de docenten. Het panel adviseert de opleiding goed zicht te houden op de ervaren werkdruk van het docententeam, zeker wanneer herzieningen nog meer van hen vragen en er ambities zijn met betrekking tot verdere docentprofessionalisering. De track Translation binnen de masteropleiding is gericht op een specifiek terrein van de arbeidsmarkt. Dit vereist zowel

specifieke kennis van de Vertaalwetenschap als training in de technische en vertaalvaardigheden die nodig zijn voor dit vakgebied. Ook is de track enigszins afgeschermd en kunnen studenten van andere tracks niet zonder meer vakken volgen uit deze track. Het panel begrijpt deze keuze van de opleiding maar raadt aan om de mogelijkheden te onderzoeken om hier een aparte masteropleiding van te maken.

Voor de beide opleidingen heeft het panel als aanbeveling om ter verbetering van de programma's een AI-beleid te ontwikkelen. Een duidelijk en toekomstgericht AI-beleid dat definieert hoe AI op verantwoorde wijze kan worden geïntegreerd in onderwijs en beoordeling, studenten voorbereidt op carrières in een datarijke wereld en ervoor zorgt dat personeel toegang heeft tot training om de nodige kennis en vaardigheden op te bouwen.

Standaard 3 - Toetsing

Bacheloropleiding Taalwetenschap en masteropleiding Linguistics

De bacheloropleiding Taalwetenschap en de masteropleiding Linguistics volgen het toetsbeleid zoals vormgegeven door de Faculteit der Geesteswetenschappen. In het eerste jaar van de bachelor worden met name (deel) tentamens gegeven, maar in latere jaren wordt een diversiteit aan toetsvormen geboden (presentaties, werkstukken, discussies, peer reviews, programmeeroefeningen). De studenten van zowel de bachelor als de master gaven in de gesprekken aan dat de toetsing toch hoofdzakelijk gericht is op het schrijven van essays. Het panel begrijpt deze voorkeur van de opleiding voor toetsing gericht op schriftelijk werk maar adviseert om waar mogelijk meer variatie in toetsvormen aan te brengen, ook omdat schriftelijke toetsen in het licht van de mogelijkheden van generatieve AI-tools steeds problematischer worden. Zowel in de bachelor als de master krijgen de beoordelingen van de scripties vorm in een facultair vastgestelde procedure waarbij twee beoordelaars onafhankelijk van elkaar de scriptie beoordelen en daarna gezamenlijk het eindcijfer bepalen. Bij de beoordeling van de scripties worden de begeleider en tweede beoordelaar aangewezen door de examencommissie. De opleidingen bieden herkansingen aan bij een onvoldoende beoordeling van de scriptie. Bij de herkansing heeft de student weer eenzelfde kans op een goed eindcijfer, maar docenten geven in de gesprekken aan dat het proces en de begeleiding in de becijfering wordt meegewogen. Het panel begrijpt deze zienswijze maar vindt wel dat dit herkansingsbeleid in het kader van transparantie explicieter naar zowel docenten als studenten gecommuniceerd mag worden.

Standaard 4 – Gerealiseerde leerresultaten

Bacheloropleiding Taalwetenschap en Masteropleiding Linguistics

De bachelor Taalwetenschap en de master Linguistics kennen de eindscriptie als het belangrijkste toetsmoment om het eindniveau vast te stellen, omdat hierin (vrijwel) alle beoogde leerresultaten worden getoetst. Het panel heeft een selectie van eindwerken van beide opleidingen bekeken. Bij deze selectie is rekening gehouden met een evenredige verdeling over onderwerpen, de verschillende tracks en de verschillende beoordelaars. Ook uit de eindwerken blijkt dat studenten de beoogde leerresultaten

realiseren en het vereiste bachelor- en masterniveau demonstreren. De bachelorscripties tonen aan dat studenten beschikken over een stevige academische basis, inclusief onderzoeksvaardigheden en schriftelijke uitdrukingsvaardigheid. De masterscripties laten zien dat studenten zelfstandig wetenschappelijk onderzoek kunnen uitvoeren op het niveau dat van een master wordt verwacht.

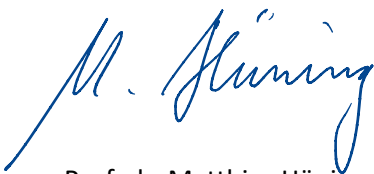
De meeste afgestudeerden van de bacheloropleiding kiezen voor een vervolgopleiding. In de meeste gevallen gaat het om een masteropleiding in Leiden. Uit onderzoek naar de arbeidsmarkt, uitgevoerd door de Faculteit der Geesteswetenschappen, blijkt dat alumni van de masteropleiding nationaal en internationaal terechtkomen, in functies bij ministeries, uitgeverijen en universiteiten, waarbij 75 procent van deze functies op hbo/wo niveau is. Het panel is tevreden over de loopbaanperspectieven van afgestudeerden en de diverse werkvelden waarin zij terechtkomen.

De opleidingen houden contact met de alumni maar het panel adviseert hen een actief alumnibeleid te introduceren en alumni ook systematisch te betrekken bij het verder ontwikkelen van de curricula.

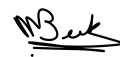
Beide opleidingen voldoen aan de vier standaarden. Het panel komt daarom tot het advies 'positief' aan de NVAO voor de accreditatie van de bachelor Taalwetenschap en de master Linguistics aan de Universiteit Leiden.

De voorzitter en de secretaris van het panel verklaren hierbij dat alle leden van het panel dit rapport hebben bestudeerd en dat zij instemmen met de in het rapport vastgelegde oordelen. Zij bevestigen dat de beoordeling is uitgevoerd in overeenstemming met de eisen met betrekking tot onafhankelijkheid.

26 oktober 2025

Prof. dr. Matthias Hüning
(voorzitter)

drs. Marlies van Beek
(secretaris)

INLEIDING

Procedure

De Universiteit Leiden heeft Odion Onderzoek aangesteld om de kwaliteitsbeoordeling van de bacheloropleiding Taalwetenschap en de masteropleiding Linguistics te begeleiden. Deze beoordeling vindt plaats in het kader van de accreditatie van een cluster van opleidingen: Moderne Taal- en Letterkunde 1 (MTL-1). Dit cluster omvat 32 opleidingen die worden aangeboden door zes instellingen: de Universiteit Leiden, Vrije Universiteit Amsterdam, Radboud Universiteit, Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam en Universiteit Groningen. Vanuit Odion Onderzoek trad dr. Irene Conradie op als clustercoördinator tot 11 april 2025, waarna dr. Alexandra Paffen deze rol overnam.

De beoordeling is uitgevoerd volgens de procedures en standaarden van het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van de NVAO (Staatscourant 2024, nr. 6405). De opleidingen binnen het cluster MTL-1 zijn bestaande opleidingen en de betrokken instellingen beschikken over een erkenning instellingstoets kwaliteitszorg.

In overleg met de opleidingen heeft Odion Onderzoek een panel van peers (visitatiepanel) samengesteld dat de beoordeling van de bovengenoemde twee opleidingen aan de Universiteit Leiden (UL) heeft uitgevoerd:

- Prof. dr. Matthias Hüning (voorzitter), hoogleraar Nederlandse taalkunde, Freie Universität Berlin, Duitsland;
- Prof. dr. Rob Schoonen, hoogleraar Toegepaste taalwetenschap, Radboud Universiteit Nijmegen;
- Dr. Orsolya Réthelyi, universitair hoofddocent Nederlandse Letterkunde en Cultuurgeschiedenis, Eötvös Loránd Universiteit ELTE, Hongarije;
- Eva Klute (student panellid), masterstudent Mediastudies, Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. Ruben van de Vijver (referent), hoogleraar Fonologie en Fonetiek, Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf, Duitsland;
- Dr. Stefan Frank (referent), universitair hoofddocent Taalkunde, Radboud Universiteit Nijmegen;
- Dr. Michiel de Vaan (referent), historisch taalkundige, universitair docent, universiteit Basel, Zwitserland;
- Prof. Dr. Koen Bostoen (referent), professor Afrikaanse taalkunde, Universiteit Gent, België.

Het panel werd ondersteund door Dr. Ivo Horn en drs. Marlies van Beek, als procescoördinator en NVAO gecertificeerd secretarissen. De NVAO heeft het verantwoordingsformulier voor de panelsamenstelling beoordeeld en geconstateerd dat het panel voldoet aan de vereiste deskundigheden. Daarnaast hebben

de panelleden, de instelling en de secretaris schriftelijk verklaard dat het panel en de secretaris hun taken onafhankelijk zullen uitvoeren. Op 10 februari 2025 heeft de NVAO ingestemd met de voorgedragen panelsamenstelling.

Voorafgaand aan het beoordelingsproces heeft de voorzitter een training gevolgd over het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' (2024) van de NVAO. De clustercoördinator heeft met de voorzitter de standaarden, procedures en verantwoordelijkheden doorgenomen, conform het 'Profiel van de voorzitter' (NVAO 2016) en de richtlijnen uit de NVAO-training 'Train de voorzitter'. De overige panelleden zijn in een clusterbrede startvergadering geïnstrueerd en geïnformeerd door de clustercoördinator en voorzitter over de inhoud en intentie van het beoordelingskader, de procedure, attitude, werkwijze en planning binnen het cluster.

Voorafgaand aan het locatiebezoek stuurde de Faculteit der Geesteswetenschappen per opleiding een lijst met recent afgestudeerden naar de secretaris. De panelvoorzitter selecteerde in overleg met de secretaris vijftien eindwerken per opleiding. Hierbij is rekening gehouden met de spreiding van eindcijfers, beoordelaars, en indien van toepassing, varianten en tracks. Het panel heeft de selectie eindwerken met bijbehorende beoordelingsformulieren, evenals het zelfevaluatie-rapport van de opleidingen bestudeerd. Het panel beoordeelde de eindwerken volgens de NVAO-richtlijn voor de bestudering eindwerken (Uitvoeringsregels, september 2024). Een overzicht van het bestudeerde materiaal, inclusief de geselecteerde eindwerken, is opgenomen in bijlage 5.

Na bestudering van de documentatie hebben de panelleden hun eerste indrukken geformuleerd en met de secretaris gedeeld. De secretaris heeft deze gebundeld en de compilatie met het panel gedeeld. Tijdens een voorbereidende vergadering op 19 juni 2025 hebben de panelleden hun eerste indrukken besproken en belangrijke gespreksonderwerpen vastgesteld voor het locatiebezoek.

Stafleden en studenten van de opleidingen binnen de visitatiegroep Moderne Taal- en Letterkunde 1 aan de Universiteit Leiden zijn vooraf door de Faculteit geïnformeerd over de mogelijkheid om vertrouwelijk met het panel te spreken. Zij konden zich hiervoor aanmelden bij de secretaris. Tijdens de voorbereidende vergadering was een open spreekuur gepland voor aangemelde deelnemers. Omdat er geen aanmeldingen waren, kwam dit open spreekuur te vervallen.

Op 25 juni bracht het panel een bezoek aan de Universiteit Leiden. Het conceptbezoekprogramma, inclusief representatieve gesprekspartners, is door de opleidingen voorgelegd aan de voorzitter en de secretaris. Informatie over de invulling van het locatiebezoek is opgenomen in bijlage 4.

Aan het eind van het locatiebezoek heeft het panel een onafhankelijk oordeel gevormd over de opleidingen, op basis van de vier standaarden van het beoordelingskader voor accreditatie van

bestaande opleidingen van de NVAO (2024). De voorzitter heeft de belangrijkste conclusies gedeeld in een publieke mondelinge terugkoppeling. Het ontwikkelgesprek vond plaats tijdens het locatiebezoek op 25 juni 2025 en hiervan is een apart verslag opgesteld, vastgesteld door de panelvoorzitter.

Dit eindrapport bevat een systematische weergave van de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. De secretaris heeft na het bezoek een conceptversie opgesteld en aan de panelleden voorgelegd. Op basis van hun opmerkingen is het rapport in overleg met de voorzitter aangepast. Vervolgens is het conceptrapport naar de Faculteit der Geesteswetenschappen gestuurd voor een controle op feitelijke onjuistheden. Na verwerking van eventuele opmerkingen is het rapport gefinaliseerd en goedgekeurd door de voorzitter.

Instelling

De Universiteit Leiden, de oudste universiteit van Nederland, biedt sinds 1575 onderzoek en onderwijs. Zij heeft 6413 medewerkers en er studeren, op het moment van schrijven van dit rapport, 33.839 studenten. De Faculteit der Geesteswetenschappen reflecteert op de vragen hoe de mensheid de wereld begrijpt, ermee omgaat en deze maakt. Het Leiden University Centre for Linguistics (LUCL) maakt deel uit van de Faculteit der Geesteswetenschappen.

Opleidingen

De bacheloropleiding Taalwetenschap aan de Universiteit Leiden beoogt breed en wetenschappelijk geschoolde taalwetenschappers op te leiden. Studenten verwerven in het eerste jaar fundamentele kennis op het gebied van taalstructuur, geschiedenis en ontwikkeling van talen, en taalgebruik en communicatie. In het tweede en derde jaar kiezen studenten één van de vier verschillende afstudeerrichtingen, die methodologisch en inhoudelijk verschillende terreinen beslaan.

Het MA Linguistics programma van de Universiteit Leiden weerspiegelt de breedte van het vakgebied, de verscheidenheid aan methodologieën en interdisciplinariteit: bijna alle aspecten van de taalkunde komen in deze opleiding aan bod. Binnen de MA zijn er drie afstudeerrichtingen. In de afstudeerrichting Linguistics worden studiepaden aangeboden die goed aansluiten bij de afstudeerrichtingen van de bachelor Taalwetenschap. Daarnaast kan de taalstructuur van een specifieke taal bestudeerd worden binnen de afstudeerrichting Modern Languages (Chinees, Engels, Frans, Duits, Italiaans). De derde afstudeerrichting is Translation (die geen afzonderlijke studiepaden kent).

MASTERLANGUAGE

De masteropleidingen binnen het visitatiecluster Moderne Taal- en Letterkunde 1 maken gebruik van het aanvullend onderwijsaanbod van Masterlanguage. Dit landelijke samenwerkingsverband biedt talenstudenten de mogelijkheid om onderwijs op masterniveau te volgen dat de expertise van meerdere universiteiten bundelt. Het initiatief biedt verdiepende Masterlanguage-cursussen aan die thematisch of taalspecifiek zijn ingericht, met een interdisciplinaire insteek die taalkunde, letterkunde, cultuurstudie, communicatie en didactiek samenbrengt.

De organisatie van Masterlanguage is gebaseerd op samenwerking tussen zes universiteiten: de Universiteit Utrecht, de Radboud Universiteit, de Universiteit Leiden, de Universiteit Groningen, de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit Amsterdam. Docenten uit deze instellingen ontwikkelen en verzorgen gezamenlijk cursussen. Dit interuniversitaire karakter versterkt de kwaliteit en variëteit van het onderwijsaanbod en stimuleert studenten om over de grenzen van hun eigen instelling heen te kijken.

Het cursusaanbod omvat vakken op gevorderd niveau, waarin zowel theoretische als praktische benaderingen worden gecombineerd. Zo worden er bijvoorbeeld op het gebied van Nederlandse taal- en letterkunde elk semester twee cursussen aangeboden, waar de afgelopen jaren gemiddeld 18 studenten per cursus aan deelnamen. De instroom bestaat uit masterstudenten met een relevante taal- en letterkundige achtergrond, waarbij toelatingseisen per cursus kunnen variëren. Voorlichting over Masterlanguage-cursussen wordt verstrekt via universitaire kanalen en centrale communicatie vanuit het samenwerkingsverband.

De kwaliteitsborging vindt plaats via evaluaties en feedback van studenten en docenten, waarbij de samenwerkende universiteiten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het bewaken en verbeteren van de onderwijskwaliteit. Dit proces zorgt ervoor dat Masterlanguage een waardevolle aanvulling blijft binnen het curriculum van de masteropleidingen in moderne taal- en letterkunde.

Het visitatiepanel heeft documentatie over Masterlanguage en het cursusaanbod ontvangen, een selectie aangeboden cursussen beoordeeld en hierover gesproken met belanghebbenden. Op basis van deze informatie heeft het panel zich een beeld gevormd van de organisatie, de toegankelijkheid en de meerwaarde van Masterlanguage binnen de masteropleidingen in moderne taal- en letterkunde. Zowel studenten als docenten van de Universiteit Leiden tonen zich enthousiast over de opzet van deze samenwerking. Docenten waarderen in het bijzonder de mogelijkheid om collegiaal samen te werken met vakgenoten van andere universiteiten en om actuele onderzoeksresultaten direct te integreren in hun onderwijs. Bovendien biedt Masterlanguage ruimte aan een diverse groep gemotiveerde studenten van verschillende Nederlandse universiteiten, die bewust voor deze vakken kiezen. De studenten die het

panel sprak, waren zeer positief over de inhoud en de vorm van de cursussen. Zowel studenten als docenten beschouwen deze interuniversitaire samenwerking als een duidelijke meerwaarde. Deze indruk wordt door het panel gedeeld.

OPLEIDINGSBEOORDELING

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen en overwegingen

Bacheloropleiding Taalwetenschap

De Leidse bacheloropleiding Taalwetenschap wordt beschreven met vier kenmerkende elementen:

- een brede insteek: de opleiding is opgebouwd rond vier verschillende afstudeerrichtingen, waarvan er twee uniek zijn in Nederland: Descriptive Linguistics en Comparative Indo-European Linguistics;
- een diversiteit aan taalstructuren: er wordt aandacht besteed aan een verscheidenheid aan talen, taalstructuren en vormen van taalgebruik in de wereld;
- een empirische insteek: studenten worden getraind om zelf data te verzamelen en te analyseren;
- flexibele leerlijnen: het programma biedt ruimte aan studenten om hun eigen weg te bepalen, deels door de facultair vastgestelde vrije keuzeruimte, deels via gebonden keuzeruimte.

De opleiding streeft ernaar om studenten op te leiden die enerzijds kennis en elementaire vaardigheden bezitten omtrent de basisbegrippen en methodes van de taalkunde in het algemeen, en anderzijds grondige kennis van onderwerpen en methodes binnen een van de vier afstudeerrichtingen hebben opgedaan en kunnen toepassen. Daarnaast stimuleert de opleiding studenten om naast de cursussen van hun eigen afstudeerrichting ook vakken van andere afstudeerrichtingen te volgen.

De opleiding probeert recht te doen aan de diversiteit van taal in al haar facetten. In het tweede en derde jaar wordt gekozen voor één van de vier afstudeerrichtingen, ook wel tracks genoemd. Die vier tracks zijn: Comparative Indo-European Linguistics, Descriptive Linguistics, Language & Cognition en Taal in Gebruik. In de opleiding Taalwetenschap zijn taalvariatie en diversiteit aan talen speerpunten, hetgeen aansluit bij de missie van het Leiden University Centre for Linguistics (LUCL). De opleiding heeft cursussen ontwikkeld die specifiek op de diversiteit ingaan, zoals Talen van de wereld en Klanken van de wereld.

De empirische aanpak komt tot uiting in de onderzoeksvraagstellingen die studenten in hun afstudeerrichtingen krijgen. Sommige cursussen worden ook met een onderzoek afgesloten en eindschrijvingen kunnen hierop gebaseerd zijn.

Beoogde leerresultaten

De bacheloropleiding Taalwetenschap geeft in de documentatie aan dat de eindkwalificaties van de opleiding op het terrein liggen van inzicht in de fonologische, morfologische, syntactische, pragmatische (communicatieve) en sociolinguïstische analyses van talige verschijnselen, maar ook de vaardigheid om zulke analyses zelf te maken. Daarnaast is het opzetten van een eigen taalkundig onderzoek en daarin zelf taalkundige gegevens binnen het specialisatiegebied te verzamelen en te interpreteren om tot een wetenschappelijk oordeel te komen van belang.

Masteropleiding Linguistics

De Masteropleiding Linguistics weerspiegelt de breedte van het vakgebied van de linguïstiek, de verscheidenheid aan methodologieën en interdisciplinariteit. Bijna alle aspecten van de taalkunde komen aan bod. Daarmee is de opleiding tevens een voortzetting van de Leidse bacheloropleiding Taalwetenschap. De master heeft in de afgelopen jaren een grote revisie ondergaan. In 2019/2020 is het aantal afstudeerrichtingen teruggebracht van tien naar drie, waarbij voorheen aparte afstudeerrichtingen (French-, English-, German-, Italian- en Chinese Language and Linguistics) als studiepaden bij de afstudeerrichting Modern Languages zijn ondergebracht. De studiepaden bij de afstudeerrichting Linguistics zijn nu Comparative Indo-European Linguistics, Computational Linguistics, Language and Interaction, Language Documentation and Description, Theoretical Approaches to Linguistic Diversity, Language Processing and Cognition en Theoretical Linguistics. De derde afstudeerrichting is Translation (voorheen Translation in Theory and Practice) en kent geen afzonderlijke studiepaden.

Met de verworven kennis en vaardigheden worden studenten van deze masteropleiding voorbereid op carrières in vakgebieden, zoals spraaktechnologie, kunstmatige intelligentie, professionele dienstverlening, onderzoek, marketing, management, consulting, onderwijs of gezondheidszorg en recht (via de vertaalrichtingen binnen de afstudeerrichting Translation). Als alternatief kunnen ze een professionele masteropleiding volgen, zoals een educatieve master, of een PhD-opleiding.

De aangeboden studiepaden bij de master sluiten goed aan op de tracks van de bachelor Taalwetenschap. Modern Languages biedt de mogelijkheid om taalstructuren van specifieke talen te bestuderen. De track Translation maakt deel uit van het *European Master's in Translation network* dat een kwaliteitslabel heeft van de Europese Commissie.

Het studiepad Computational Linguistics is in 2022-2023 opgenomen in de afstudeerrichting Linguistics. Vanuit dit pad kunnen studenten ook hun weg naar de Faculteit Wis- en Natuurwetenschappen vinden,

waar zij kunnen instromen bij Computer Science. De opleiding sluit hiermee aan op de snelle ontwikkelingen in vakgebieden als Natural Language Processing, Large Language Models en Corpus Linguistics.

Beoogde leerresultaten

De leerresultaten van de master Linguistics zijn in grote mate op dezelfde wijze als in de bachelor gedefinieerd: fonologie, morfologie, syntaxis en semantiek worden op een hoger niveau onderwezen en beoordeeld dan in de bachelor Taalwetenschap. De opleidingen sluiten op deze manier goed bij elkaar aan.

Het panel beoordeelt de beoogde leerresultaten van beide opleidingen als duidelijk geformuleerd en passend bij het niveau en de oriëntatie van respectievelijk een wo-bachelor en wo-master. Het waardeert de aandacht voor Computational Linguistics. Het panel vindt dit een belangrijke ontwikkeling en waardeert deze keuze.

De opleiding denkt na over de track Modern Languages, waar nu te weinig studenten instromen. Een optie is om de track op te heffen en de vakken onder te brengen bij de track Linguistics. Het panel benadrukt dat het profiel en de beroepsmogelijkheden van deze track Modern languages duidelijker gemaakt zouden kunnen worden naar studenten.

De track Translation binnen de masteropleiding is gericht op een specifiek terrein van de arbeidsmarkt. Dit vereist zowel specifieke kennis van de Vertaalwetenschap als training in de technische en vertaalvaardigheden die nodig zijn voor dit vakgebied. Ook is de track enigszins afgeschermd en kunnen studenten van andere tracks niet zonder meer vakken volgen uit deze track. Het panel begrijpt deze keuze van de opleiding maar raadt aan om er mogelijk een aparte masteropleiding van te maken. Dit zou de track een duidelijkere status geven en het belang van vertaalkunde in het licht van de ontwikkelingen in kunstmatige intelligentie in de taalwetenschap onderstrepen. Zowel de opleiding als het panel zijn overtuigd van het feit dat een sterkere positionering van de track Translation als zelfstandige master een aanwinst voor de opleidingen zou zijn, ook omdat het daarmee het taalkundige profiel van de andere tracks kan versterken.

Naamswijziging

De masteropleiding geeft aan de naam te willen wijzigen van de master Taalwetenschap naar de master Linguistics. Binnen de opleiding wordt geen onderwijs in het Nederlands gegeven, wel in enkele andere Europese talen (de specialisatie Modern Languages kent vakken in de Duitse, Franse en Italiaanse taalkunde die worden verzorgd in de respectievelijke doeltalen). De doelgroep van de opleiding bestaat uit zowel Nederlandse als niet-Nederlandse studenten.

Sinds de start van deze opleiding wordt de Engelse naam al gehanteerd, bijvoorbeeld op wervings- en opleidingspagina's en in de Studiegids. Dit is in lijn met het beleid van de Universiteit, waarin de masterprogramma's in het Engels worden aangeboden. Met de naamswijziging naar master Linguistics zorgt de opleiding ervoor dat de formele naam in overeenstemming is met de naam waaronder de opleiding bij alle studenten en docenten bekend staat. Dat komt de herkenbaarheid ten goede. Het panel oordeelt dat de naamswijziging aan de hieronder genoemde NVAO-criteria voldoet en het panel geeft dan ook een positief advies.

- De naam biedt voldoende inzicht in de inhoud van de opleiding;
- de naam sluit aan bij wat gebruikelijk is binnen de sector waartoe de opleiding behoort en binnen de beoogde visitatiegroep;
- er is geen sprake van een substantiële inhoudelijke wijziging die een Toets Nieuwe Opleiding noodzakelijk maakt.

Conclusie

Het panel waardeert dat de bachelor- en masteropleidingen zich richten op de volle breedte van de Taalwetenschap. Het panel beoordeelt de beoogde leerresultaten van beide opleidingen als duidelijk geformuleerd en passend bij het niveau en de oriëntatie van respectievelijk een wo-bachelor en wo-master.

Het in de lucht houden van tracks die weinig studenten hebben verdient waardering, zeker als het gaat om studierichtingen die alleen nog in Leiden worden aangeboden. Het is belangrijk dat deze expertise niet verloren gaat. De aandacht die de afgelopen jaren gegeven is aan Computational Linguistics is belangrijk en de masteropleiding is ervan doordrongen dat studenten van meerdere tracks interesse hebben in het vakgebied.

De masteropleiding Linguistics is erg breed met drie tracks en met daarbinnen ook nog weer hele bijzondere specialisatiemogelijkheden. Tegelijkertijd krijgt de masteropleiding daardoor een wat onduidelijk profiel en zou erover kunnen worden nagedacht hoe de breedte van taalkundige benaderingen en onderwerpen nog duidelijker terug kan komen in de beschrijving van het programma. De aandacht voor Modern Languages in de masteropleiding acht het panel belangrijk, aangezien dit een maatschappelijk belang dient, namelijk het opleiden tot leraar moderne talen. Het panel adviseert om deze track meer zichtbaar te maken voor studenten.

Het panel oordeelt positief over de naamswijziging van master Taalwetenschap naar master Linguistics. Tot slot moedigt het panel de masteropleiding aan om de mogelijkheid om de track Translation als een aparte master te positioneren binnen de faculteit verder te onderzoeken.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat beide opleidingen **voldoen aan standaard 1, beoogde leerresultaten**.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen en overwegingen

De bachelor Taalwetenschap biedt studenten in het eerste jaar een breed palet aan vakken die zicht geven op de verschillende onderwerpen die de taalkunde te bieden heeft. Vervolgens doen studenten kennis op van de belangrijkste basisbegrippen. In het tweede en derde jaar kiezen de studenten één van de vier verschillende afstudeerrichtingen, die methodologisch en inhoudelijk verschillende terreinen beslaan. Deze vier afstudeerrichtingen zijn Comparative Indo-European Linguistics (Engelstalig), waarin de historische taalkunde van de Indo-Europese taalfamilie en haar methodes aan bod komen; Descriptive Linguistics (Engelstalig) met een nadruk op de diversiteit van taalstructuren in de talen van de wereld en de methodes om minder beschreven talen te onderzoeken; Language & Cognition (Engelstalig), waarin theoretische en experimentele benaderingen van de taalkunde worden uitgewerkt; Taal in Gebruik (Nederlandstalig), met een nadruk op sociolinguïstiek, pragmatiek, (moderne) retorica en taalgebruiksonderzoek.

De bacheloropleiding Taalwetenschap gaat uit van toenemende zelfstandigheid van studenten. Het eerste jaar bestaat voor een groot deel uit cursussen die gericht zijn op verwerving van kennis en basaal inzicht, aangevuld met kleine opdrachten. Cursussen worden meestal afgesloten met tentamens. In hogere jaren wordt toepassing van de kennis en van het inzicht belangrijker. De opleiding stimuleert zelfstandigheid door vrije en steeds grotere opdrachten. In het tweede en derde jaar worden cursussen vaak afgesloten met presentaties en werkstukken. Het curriculum werkt toe naar de eindschrijving, waarbij de student volledig zelfstandig een vraagstelling onderzoekt.

Daarnaast zet de opleiding in op onderzoekend leren. Studenten wordt vanaf het tweede jaar geleerd onder begeleiding onderzoek te doen en daarover te rapporteren. Dit gebeurt onder leiding van docenten die zelf actief zijn in het onderzoek. Er is een nauwe aansluiting met de afstudeerrichtingen en met de onderzoeksgroepen van het onderzoeksinstituut Leiden University Centre for Linguistics (LUCL).

Een recente ontwikkeling betreft de ontwikkeling van het studiepad Computational Linguistics binnen de track Language & Cognition (2024). De hernieuwde aandacht voor Computational Linguistics komt voort uit de grote ontwikkelingen op het gebied van kunstmatige intelligentie (AI). De faculteit is voornemens om, bij voldoende interesse, het studiepad uit te werken tot een volwaardige vijfde track. De Onderwijs- en Examenregeling (OER) van de opleiding heeft nog geen eindtermen op het gebied van kunstmatige intelligentie. De opleiding geeft aan hiermee bezig te zijn, hetgeen het panel waardeert. Het panel is overtuigd dat de opleiding de ontwikkelingen goed volgt.

Een tweede ontwikkeling was het hernoemen van de track Taal & Communicatie tot Taal in Gebruik. Hiermee sluit de track beter aan bij het onderzoek naar *Sociolinguistics & Discourse Studies* van het LUC.

Ook de masteropleiding Linguistics heeft als uitgangspunt het 'onderzoekend leren'. De doelstellingen van het programma zijn (1) kennis en inzicht te geven in het door de student gekozen studiep pad, (2) analytische en academische vaardigheden te laten ontwikkelen en (3) onderzoeks- en praktische vaardigheden aan te leren die op de arbeidsmarkt van belang zijn. Begeleiding vindt daarbij plaats door docenten, studieadviseur en coördinator van de gekozen track.

AI

Gezien de rasante ontwikkelingen op het gebied van Generatieve AI adviseert het panel om dit onderwerp een plaats te geven in de beide taalkunde-opleidingen. In 2022-2023 is de minor Digital Humanities van start gegaan. Via deze minor kunnen bachelorstudenten kennismaken met moderne onderzoeksmethoden, waaronder AI-toepassingen. De omgang met Generatieve AI zou een onderwerp kunnen zijn van deze minor, maar het panel adviseert om ook na te denken over mogelijkheden tot integratie van dit onderwerp in de curricula van de bachelor Taalwetenschap en de master Linguistics.

Internationale leeromgeving

Beide opleidingen hebben veel internationale studenten. Het wordt bij een aantal vakken als een groot voordeel gezien omdat de studenten met en van elkaar kunnen leren over talige diversiteit, bijvoorbeeld bij fonetiek. Studenten kunnen direct bepaalde klanken in andere talen leren door de aanwezigheid van de internationale studenten. De Nederlandse studenten gaven in de gesprekken zelf ook aan het positief te vinden dat internationale studenten deelnemen aan de vakken in de bachelor en de master. De diverse achtergronden vormen een grote meerwaarde voor het onderwijs.

Curriculum bacheloropleiding Taalwetenschap

Het curriculum van de bachelor Taalwetenschap kenmerkt zich door een gezamenlijke propedeuse met een keuzeruimte van 10 EC. In het tweede en derde jaar wordt gekozen voor een specialisatie (een track). In het derde jaar kunnen studenten een minor kiezen, die vooraf is vastgesteld, dan wel flexibel kan worden ingevuld door studenten. In het laatste geval beoordeelt de examencommissie het pakket.

Studenten schrijven een scriptie over een onderwerp dat aansluit bij de gekozen track. De scriptie mag geschreven worden in het Nederlands, maar bijna alle studenten kiezen voor het Engels omdat het overgrote deel van het onderwijs en van de wetenschappelijke literatuur ook in het Engels zijn.

De opleiding kent geen verplichte stage, maar studenten kunnen in de minor een stage volgen die dan georganiseerd kan worden door de *Career Service*. Het panel is van oordeel dat de kwaliteit van de stage in orde is, maar wil de opleiding meegeven om actief toezicht te houden op het verloop van de stages.

Het uit handen geven van de organisatie van stages kan immers betekenen dat de opleiding er op den duur geen zicht meer op heeft.

Conform de universitaire richtlijnen voor bachelorprogramma's is in het vijfde semester 30 EC keuzeruimte geprogrammeerd, die studenten vrij kunnen invullen: studenten kunnen in die periode elders, ook buiten de eigen universiteit of buiten Nederland, vakken volgen. Zowel docenten als het panel zien dat dit mogelijk tot problemen kan leiden met het oog op het 6^e semester; studenten schrijven in die periode hun scriptie. De voorbereiding op het scriptieproces, waaronder aangeboden seminars, en het contact houden met studenten komt daarmee onder druk te staan. De opleiding ziet echter ook de grote mogelijkheden van het vrij in te vullen 5^e semester in het licht van de aangeboden minoren. Het panel raadt de opleiding aan de zorg van docenten mee te nemen bij de verdere inrichting van het 4^e en 6^e semester.

Studenten geven eenduidig aan dat ze de breedte van de opleiding erg waarderen en zij zien een sterke coherentie van de vakken binnen de tracks. Wel geven ze aan dat de breedte van de opleiding er tegelijkertijd voor zorgt dat het lastig is om de juiste keuzes te maken. Het panel krijgt tijdens de gesprekken met docenten en studenten de indruk dat de opleiding hier wel goed advies bij biedt en daarnaast worden er voorbereidende vakken geboden op de tracks in het eerste jaar. Het panel is positief over de tevredenheid van de studenten over de inrichting van het curriculum.

Curriculum masteropleiding Linguistics

Er heeft in 2019/2020 een grote reorganisatie van het curriculum van de master plaatsgevonden. Zo is het aantal tracks teruggebracht van tien naar drie, waarbij voormalige talen-tracks zijn ondergebracht binnen één track Modern Languages. Daarnaast werden binnen het masterprogramma een vijftal voormalige tracks gegroepeerd onder de track Linguistics. Translation vormt nu de derde track in het programma.

Binnen de afstudeerrichting Linguistics worden studiepaden aangeboden die goed aansluiten bij de afstudeerrichtingen van de bachelor Taalwetenschap. Daarnaast kan de taalstructuur van een specifieke taal bestudeerd worden binnen de afstudeerrichting Modern Languages (Chinees, Engels, Frans, Duits, Italiaans). Een derde afstudeerrichting is Translation.

De master Linguistics biedt een rijk palet aan cursussen. Studenten kiezen minimaal 20 EC aan kerncursussen en doen een scriptie met een omvang van 20 EC. De overige 20 EC wordt door de student vrij ingevuld. Tijdens de gesprekken geven studenten aan dat zij de ruime keuzemogelijkheden binnen het programma waarderen. Tegelijkertijd ervaren zij het programma hierdoor soms als te vol, waardoor veel studenten pas na anderhalf jaar afstuderen. De opleiding is zich hiervan bewust en benadrukt dat deze langere studieduur voortkomt uit de vrije keuze van studenten. Het panel begrijpt de voorkeur van studenten om meer vakken te volgen en langer te studeren, maar plaatst vraagtekens bij de haalbaarheid van een eenjarige masteropleiding. Het adviseert de opleiding dan ook om de duur van het programma

te heroverwegen. Wellicht sluit een tweejarige master beter aan bij de opzet en ambities van het curriculum.

Hoewel de opleiding geen verplichte stage kent (met uitzondering van de 10 EC-stage in de track Translation), beschouwen studenten een stage als een waardevolle aanvulling op hun studie. Zij geven aan dat stages meer aandacht zouden mogen krijgen tijdens de *Career week* en dat het meer gepromoot mag worden. Aangezien een stage binnen de vrije ruimte mogelijk is, ziet het panel potentie en adviseert zij de opleiding te reflecteren op de rol van stages binnen de verschillende tracks.

Studiebegeleiding en informatievoorziening

De faculteit heeft professionele studieadviseurs, die studenten begeleiden bij hun keuzes en adviseren bij problemen. De studieadviseur houdt aan het begin van het jaar individuele gesprekken met alle eerstejaars studenten. Ook in latere jaren zijn individuele gesprekken gebruikelijk, zowel op initiatief van de studieadviseur als op initiatief van de student. Uit de documentatie van de opleiding blijkt dat er de afgelopen jaren sprake is van toenemende mentale problemen onder studenten, waarbij de rol van de studieadviseur cruciaal is om vanuit de opleiding begeleiding te bieden, zodanig dat de studievoortgang zo min mogelijk belemmerd wordt. Zowel de opleiding Taalwetenschap als de studenten zijn bijzonder tevreden over het functioneren van de huidige studieadviseur. Het panel heeft de indruk gekregen dat de studieadviseur dicht bij de studenten staat, een goede begeleiding geeft bij de vakkenpakketkeuze en de mogelijkheden met betrekking tot stage duidelijk schetst.

Masterstudenten geven middels enquêtes aan dat de begeleiding en advisering nog iets beter zou kunnen. Studenten zijn soms niet op de hoogte van waar de informatie te vinden is, hoewel er wel op alle fronten begeleiding en advisering mogelijk is. Het panel raadt aan om de informatievoorziening duidelijker te maken, zodat studenten de juiste en aanwezige begeleiding en advisering snel kunnen vinden.

Studeerbaarheid

Studenten van de bacheloropleiding hebben twaalf contacturen per week, voornamelijk in de vorm van een enkel hoorcollege en meerdere werkcolleges. De opleiding geeft aan dat er geen specifieke struikelvakken/blokken zijn of vakken die te licht worden bevonden. Er zijn geen klachten over studeerbaarheid bij de studieadviseur. Gemiddeld stroomt tachtig procent van de bachelorstudenten door naar het tweede jaar na de propedeutische fase. Het panel stelt op basis van de gelezen informatie en de positieve gesprekken met alle betrokkenen vast dat de programma's studeerbaar zijn.

Studenten hebben te kennen gegeven dat ze de begeleiding in met name het schrijven van papers in de eerste bachelorjaren, als lastig ervaren. Zij voelen zich soms wat in het diepe gegooid. Het panel adviseert om de begeleiding hierop aan te passen.

In de gesprekken met studenten van de bachelor verneemt het panel dat zij graag veldwerk zouden doen en dat de opleiding die mogelijkheid ook biedt en zelfs aanraadt, maar de realiteit is dat er weinig ruimte

voor is, dat studenten het vaak zelf moeten organiseren en het soms in de zomer moeten doen door de manier waarop het curriculum is georganiseerd. Het panel vindt dit jammer en raadt de opleiding aan na te denken over betere facilitering, indien zij het veldwerk belangrijk acht.

In de masteropleiding blijken studenten niet altijd alle vakken te kunnen volgen die ze willen, omdat ze het maximale aantal deelnemers al hebben bereikt. Bovendien dienen zij bij de start in de master al na te denken over de scriptie. Mogelijk is het programma in de master Linguistics te vol voor een eenjarige master. Het panel raadt de opleiding aan hierover na te denken.

Docententeam

Het docententeam van de bacheloropleiding Taalwetenschap bestaat uit een groot aantal (45) academisch gekwalificeerde en didactisch ervaren medewerkers. Daarnaast is een aantal promovendi en postdocs actief in het onderwijs. De docenten in de masteropleiding Linguistics behoren allen tot de onderzoeksstaf van het LUCL en zijn dus allen betrokken bij taalkundig onderzoek. Alle docenten die daartoe verplicht zijn (conform het beleid van de Universiteit Leiden) beschikken over een Basis Kwalificatie Onderwijs (BKO). Studenten beoordelen het docententeam als zeer toegankelijk en erg betrokken. Ook zijn zij positief over de sfeer in de opleiding. Het panel onderschrijft dit beeld en beoordeelt het docententeam als zeer deskundig en heel betrokken, met een brede expertise binnen hun vakgebieden.

Er is wel zorg bij beide opleidingen en het panel over de continuïteit als gevolg van natuurlijk verloop: stafleden die vertrekken worden niet opgevolgd. De opleiding geeft aan dat er geen vacaturestop is, maar een 'vacaturefilter' en zij gaat flexibel om met natuurlijk verloop. Docenten geven in de gesprekken met het panel aan dat zij een behoorlijke werkdruk ervaren en nauwelijks toekomen aan voortgaande professionalisering. Het panel vindt dit een zorgelijke ontwikkeling, temeer daar o.a. de grote ontwikkelingen op het gebied van kunstmatige intelligentie vragen om voortdurende scholing. Het herontwerp van het curriculum, waarbij vakken van 5 naar 10 EC werden uitgebreid, heeft het docententeam als zwaar ervaren: feitelijk is er geen ruimte in de taakomvang om vakken te reorganiseren. Het panel raadt het opleidingsmanagement daarom aan om de docenten beter de ruimte te geven om zich voor te bereiden op de AI-ontwikkelingen en om reorganisaties van het curriculum beter te kunnen realiseren.

Conclusie

Het panel concludeert dat de bacheloropleiding Taalwetenschap en de masteropleiding Linguistics beschikken over een breed curriculum en een goede onderwijsleeromgeving. De vertaling van de beoogde leerresultaten naar het curriculum is duidelijk, met een heldere opbouw en aandacht voor academische vorming en onderzoeksvaardigheden. Het panel waardeert de ruime mogelijkheden voor

het aanbrengen van eigen inhoudelijke accenten, zowel in de master via keuzevakken, stages en scriptie, als in de bachelor via de minoren en keuzevakken.

Voor de bacheloropleiding Taalwetenschap zijn zowel de panelleden als de studenten positief over de goede opbouw en samenhang van het curriculum. Gezien de vrije invulling van het 5de semester vindt het panel het belangrijk om de scriptievoorbereiding niet uit het oog te verliezen en daar zorgvuldig aandacht aan te besteden in het 4de en het 6de semester. Verder raadt het panel aan om na te denken over het beter faciliteren van veldwerk indien de opleiding dit belangrijk vindt.

Voor de masteropleiding Linguistics geldt dat het panel het programma erg vol acht en de opleiding daarom aanraadt het curriculum nog eens kritisch te bekijken met het oog op de beperkte duur van de master. De tevredenheid onder studenten over de betrokkenheid en toegankelijkheid van docenten is groot. Het panel raadt de opleiding aan om goed zicht te houden op de ervaren werkdruk, zeker in relatie tot de herzieningen en de ambities in de verdere professionalisering van docenten.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat de opleiding **voldoet aan standaard 2, onderwijsleeromgeving.**

Standaard 3: Toetsing

<i>De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>
--

Bevindingen en overwegingen

Uitgangspunten toetsing

De bacheloropleiding Taalwetenschap en de masteropleiding Linguistics volgen het toetsbeleid zoals vormgegeven door de Faculteit der Geesteswetenschappen. In dat toetsbeleid ligt vast dat er (1) een voorkeur is voor meervoudige toetsing binnen iedere cursus, er (2) een vier-ogen-beleid wordt gevolgd bij het opstellen van tentamens, er (3) vooraf opgestelde antwoordmodellen zijn voor de toetsen, er (4) naar studenten duidelijk wordt gemaakt wat de toetsing behelst, er (5) recht op inzage en bespreking is en er (6) recht bestaat op het doen van één herkansing per jaar waarbij een onvoldoende altijd kan worden herkanst en voldoende beperkt kunnen worden herkanst.

De toetsing bestaat uit een combinatie van mondelinge en schriftelijke presentaties, opdrachten en een eindschrijving. De docent bepaalt de toetsvorm, maar de examencommissie (EC) en het opleidingsbestuur houden de variatie in toetsvormen over de gehele opleiding in de gaten. In het eerste jaar van de bachelor worden met name (deel) tentamens gegeven, maar in latere jaren wordt een diversiteit aan toetsvormen geboden (presentaties, werkstukken, discussies, peer reviews, programmeeroefeningen).

De studenten van zowel de bachelor als de master gaven in de gesprekken aan dat de toetsing toch hoofdzakelijk gericht is op het schrijven van essays. Zij zouden graag iets meer afwisseling in de toetsing zien, al onderkennen ze dat er soms wel andere toetsvormen zijn. Het panel begrijpt de wens van de studenten en is van mening dat ook andere manieren van toetsen valide en betrouwbaar kunnen zijn. Tegelijkertijd ziet het panel, ook in gesprekken met de opleidingen, dat de voorkeur voor het toetsen van geschreven werk een logische keuze is. Het panel raadt de opleiding aan open te blijven staan voor alternatieve toetsvormen in de doorontwikkeling van het toetsprogramma. De opleiding zou kunnen denken over alternatieve afstudeerwerken, zoals portfolio's, blogs of andere vormen die passen bij de moderne ontwikkelingen in de taalwetenschap.

Bachelor- en masterscriptie

Zowel in de bachelor als de master krijgen de beoordelingen van de scripties vorm in een facultair vastgestelde procedure waarbij twee beoordelaars onafhankelijk van elkaar de scriptie beoordelen en daarna gezamenlijk het eindcijfer bepalen. Scripties worden begeleid door een scriptiebegeleider, die tevens de eerste beoordelaar is. Hierbij gaat men niet direct uit van middeling van de twee gegeven cijfers, maar wordt in het eindcijfer meegenomen of de student zelfstandig heeft gewerkt – iets dat niet door de tweede beoordelaar gezien is. Het panel vindt dit een goede zaak; het neemt het schrijfproces mee in de beoordeling. Eventueel kan een derde beoordelaar worden aangewezen. Deze mogelijkheid doet zich voor wanneer de eerste en tweede beoordelaar niet tot een eindbeoordeling komen waarin zij zich beiden kunnen vinden. De opleiding geeft aan dat dat in de praktijk niet vaak voorkomt. De uiteindelijke becijfering vindt in overleg tussen de twee beoordelaars plaats. Bij de beoordelingen wordt een uitgebreid facultair gestandaardiseerd beoordelingsformulier gebruikt. De beoordeling kan nog nader worden toegelicht door de scriptiebegeleider.

Bij de beoordeling van de scripties worden de begeleider en tweede beoordelaar aangewezen door de examencommissie. Studenten kunnen zelf een begeleider uit de staf van het LUCL benaderen, die vervolgens een voorstel aan de examencommissie doet voor een geschikte tweede beoordelaar. Het voorstel voor de eerste en tweede beoordelaar is onderdeel van het scriptieformulier dat de student in februari moet inleveren en dat vervolgens naar de examencommissie gaat. In overleg met de opleidingsvoorzitter bepaalt de examencommissie of dit voorstel wordt overgenomen.

De opleidingen bieden herkansingen aan bij een onvoldoende beoordeling van de scriptie. Bij de herkansing heeft de student weer eenzelfde kans op een goed eindcijfer, maar docenten geven in de gesprekken aan dat het proces en de begeleiding in de becijfering wordt meegewogen. Dat betekent dat een deel van het cijfer al vastligt en de kans op een hoog cijfer dan niet meer groot is. Het panel begrijpt deze zienswijze maar vindt wel dat dit herkansingsbeleid in het kader van transparantie explicieter naar zowel docenten als studenten gecommuniceerd mag worden.

Het gebruik van AI-tools door studenten is een toenemend punt van zorg voor de beide opleidingen. Docenten geven aan dat zij het gebruik van AI bij het tot stand komen van scripties en

onderzoeksverslagen kunnen herkennen, maar de examencommissie heeft daar een ander idee over. Zij geeft aan dat de tools inmiddels zo goed zijn, dat het voor de beste docent onmogelijk is om het gebruik te herkennen. De examencommissie verzoekt de docenten bij het geringste vermoeden van het onrechtmatig gebruik van AI om de zaak over te dragen aan de examencommissie. Zij zal zich vervolgens, met de al eerder opgedane expertise, verdiepen in de casus. Het panel is zich bewust van de mogelijke problemen van het gebruik van AI door studenten en waardeert de aandacht voor dit onderwerp. Ook zijn panel en de opleidingen ervan overtuigd dat de ontwikkeling van generatieve AI kansen biedt, met name bij de track Translation van de masteropleiding – immers, er zijn altijd professionals nodig die gegenereerde teksten moeten kunnen beoordelen – maar ook voor vakken in andere tracks. Uit de gesprekken met docenten en examencommissie kreeg het panel de indruk dat men niet direct betrokken is bij de facultaire richtlijnen die hieromtrent in ontwikkeling zijn.

Examencommissie

De Examencommissie, gevormd door drie docenten en een extern toetsdeskundige, ondersteund door een ambtelijk secretaris, heeft een groot aantal taken zoals de goedkeuring van keuzevakken, stages, individuele programmawijzigingen en scriptievoorstellen. Ook handelt zij zaken af waarbij er sprake kan zijn van plagiaat, fraude of het gebruik van AI tools. De examencommissie controleert steekproefsgewijs de betrouwbaarheid en validiteit van toetsing. Hiermee houdt zij de kwaliteit van toetsing in de gaten en koppelt zij deze terug naar de docenten.

Het panel ziet een goed ingerichte examencommissie. Gezien de inzet van de examencommissie en de ervaringen die zij inmiddels heeft opgedaan bij o.a. het detecteren van fraude met AI, adviseert het panel de opleiding om een meer actieve inbreng te organiseren bij de ontwikkeling van facultair beleid op dit gebied.

Conclusie

Het panel concludeert dat de toetsing binnen de opleidingen Taalwetenschap en Linguistics zorgvuldig is ingericht en goed aansluit op de beoogde leerresultaten. Er is een voorkeur voor toetsing gericht op schriftelijk werk en het panel kan zich in deze keuze vinden. Wel adviseert het waar mogelijk om meer variatie in toetsvormen aan te brengen, ook omdat schriftelijke toetsen in het licht van de mogelijkheden van generatieve AI-tools steeds problematischer worden. Het panel waardeert de aandacht voor de problemen als gevolg van de ontwikkelingen op AI gebied, en adviseert de opleiding een minder afwachtende houding aan te nemen en invloed op het facultaire beleid uit te oefenen.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat de **beide opleidingen voldoen aan standaard 3, toetsing**.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen en overwegingen

Eindwerken

De bachelor Taalwetenschap en de master Linguistics kennen de eindschrijving als het belangrijkste toetsmoment om het eindniveau vast te stellen, omdat hierin (vrijwel) alle beoogde leerresultaten worden getoetst. In de bacheloropleiding werken de studenten aan een vraagstelling waaraan soms een stuk onderzoek gekoppeld wordt. Daarbij tonen zij aan te beschikken over een brede, actuele academische basis die hen voorbereidt op een vervolgstudie of op de arbeidsmarkt. In de masteropleiding laten studenten met hun scriptie zien dat zij op masterniveau een relevante probleemstelling kunnen formuleren, doelgericht onderzoek kunnen uitvoeren en hun bevindingen helder en controleerbaar kunnen rapporteren.

Het panel heeft vijftien bachelorscripties van Taalwetenschap en vijftien masterscripties van Linguistics beoordeeld (zie bijlage 6), inclusief de bijbehorende beoordelingsformulieren. Bij de selectie is rekening gehouden met een evenredige verdeling over onderwerpen, de verschillende tracks en de verschillende beoordelaars. Ook uit de eindwerken blijkt dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren en het vereiste bachelor- en masterniveau demonstreren. De bachelorscripties tonen aan dat studenten beschikken over een stevige academische basis, inclusief onderzoeksvaardigheden en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid. De masterscripties laten zien dat studenten zelfstandig wetenschappelijk onderzoek kunnen uitvoeren op het niveau dat van een master wordt verwacht.

Alumni

De meeste afgestudeerden van de bacheloropleiding kiezen voor een vervolgopleiding. In de meeste gevallen gaat het om een masteropleiding in Leiden. Uit onderzoek naar de arbeidsmarkt, uitgevoerd door de Faculteit der Geesteswetenschappen, blijkt dat alumni van de masteropleiding nationaal en internationaal terechtkomen, in functies bij ministeries, uitgeverijen en universiteiten, waarbij 75 procent van deze functies op hbo/wo niveau is. Alumni van de bachelor die het panel sprak zijn positief over de *Summer School*: het is een goede manier om studenten voor de opleiding te interesseren. Ook gaven deze alumni aan de vrijheid bij het inrichten van hun studiepakket gewaardeerd te hebben en verder de goede begeleiding door docenten.

De opleidingen houden contact met de alumni door hen aan te schrijven, te bellen of via sociale media te contacteren. Er is nog geen duidelijk alumnibeleid, maar de opleiding is er wel van doordrongen dat alumni meer betrokken kunnen worden bij het informeren van studenten of bij het leveren van input aan de opleiding zelf. De opleiding wil hiertoe bijvoorbeeld de studenten uit de verschillende tracks via

LinkedIn groepen met elkaar verbinden. Het panel adviseert een actief alumni beleid te introduceren en alumni ook systematisch te betrekken bij het verder ontwikkelen van de studieprogramma's.

Alumni gaven tijdens het panelgesprek aan tevreden te zijn over hun loopbaanperspectieven na de opleiding en goed toegerust te zijn voor hun werkzaamheden.

Conclusie

Het panel oordeelt positief over de kwaliteit van de eindwerken van beide opleidingen. De eindwerken tonen aan dat studenten de beoogde leerresultaten behalen en voldoen aan het vereiste bachelor- en masterniveau. Daarnaast is het panel tevreden over de loopbaanperspectieven van afgestudeerden en de diverse werkvelden waarin zij terechtkomen.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat beide opleidingen **voldoen aan standaard 4, gerealiseerde leerresultaten**.

Eindoordeel

Het panel heeft de opleidingen beoordeeld aan de hand van vier standaarden. Het panel concludeert dat het bachelorprogramma Taalwetenschap voldoet aan alle standaarden (beoogde leerresultaten, onderwijsleeromgeving, toetsing en gerealiseerde leerresultaten) en beoordeelt vervolgens de algehele kwaliteit van de opleiding als positief.

Standaard	Oordeel
Beoogde leerresultaten <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
Onderwijsleeromgeving <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
Toetsing <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
Gerealiseerde leerresultaten <i>Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>	Voldoet
Eindoordeel	Positief

Het panel concludeert dat het masterprogramma Linguistics voldoet aan alle standaarden (beoogde leerresultaten, onderwijsleeromgeving, toetsing en gerealiseerde leerresultaten) en beoordeelt vervolgens de algehele kwaliteit van de opleiding als positief.

Standaard	Oordeel
Beoogde leerresultaten <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
Onderwijsleeromgeving <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
Toetsing <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
Gerealiseerde leerresultaten <i>Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>	Voldoet
Eindoordeel	Positief

In de voorgaande paragrafen heeft het panel positieve overwegingen over de programma's per standaard besproken en onderbouwd. Het stelde de volgende overwegingen vast:

- het panel waardeert dat de bachelor- en masteropleidingen zich richten op de volle breedte van de Taalwetenschap;
- het panel is positief over de tevredenheid van de studenten over de opbouw en samenhang van beide curricula;
- het panel beoordeelt het docententeam van de opleidingen als zeer deskundig en heel betrokken, met een brede expertise binnen hun vakgebieden;
- het panel is tevreden over de loopbaanperspectieven van afgestudeerden en de diverse werkvelden waarin zij terechtkomen.

Naast de positieve overwegingen is het panel van mening dat er in verschillende aspecten van de opleidingen (nog) ruimte is voor verbetering. In dit rapport doet het panel een aantal suggesties en observaties die niet strikt aanbevelingen zijn.

Voor de toetsing in zowel de bachelor- als masteropleiding adviseert het panel:

- om waar mogelijk meer variatie in toetsvormen aan te brengen, ook omdat schriftelijke toetsen in het licht van de mogelijkheden van generatieve AI-tools steeds problematischer worden;
- om in het herkansingsbeleid van de scripties duidelijkheid te bieden over de becijfering, zowel voor studenten als beoordelaars.

Voor het betrekken van alumni bij de opleidingen adviseert het panel:

- om een actief alumnibeleid te introduceren en alumni ook systematisch te betrekken bij het verder ontwikkelen van de curricula.

Voor de bacheloropleiding adviseert het panel:

- om aandacht te besteden aan een goede scriptiebegeleiding in het 4de en het 6de semester, omdat het 5de semester daarvoor niet meer vanzelfsprekend ter beschikking staat;
- om na te denken over het beter faciliteren van veldwerk indien de opleiding dit belangrijk acht.

Voor de masteropleiding adviseert het panel:

- om de track Modern Languages meer zichtbaar te maken voor (aankomende) studenten gezien het maatschappelijk belang hiervan (opleiden tot leraar Moderne talen);
- om verder te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de track Translation als een aparte master binnen de Faculteit te positioneren;
- om het programma aan te passen met het oog op de beperkte duur van de master. Studenten zijn gemotiveerd om alles te volgen, maar dit is nu vanwege het rouleren van vakken nauwelijks mogelijk binnen één studiejaar;
- om goed zicht te houden op de ervaren werkdruk van het docententeam, zeker wanneer herzieningen nog meer van hen vragen en er ambities zijn met betrekking tot verdere docentprofessionalisering.

Het panel beveelt de volgende vervolgactie aan om de programma's verder te verbeteren. Deze aanbeveling doet geen afbreuk aan de positieve beoordeling van de kwaliteit van de programma's:

- **AI-beleid:** Ontwikkel een duidelijk en toekomstgericht AI-beleid dat definieert hoe AI op verantwoorde wijze kan worden geïntegreerd in onderwijs en beoordeling, studenten voorbereidt op carrières in een datarijke wereld en ervoor zorgt dat personeel toegang heeft tot training om de nodige kennis en vaardigheden op te bouwen. Maak voor de ontwikkeling van

facultair beleid gebruik van de al opgedane kennis en ervaring binnen de verschillende opleidingen.

- **Computational Linguistics als aparte track:** Onderzoek de verdere mogelijkheden om van Computational Linguistics een aparte track in de bacheloropleiding te maken. Het studiepad past nu inhoudelijk niet goed bij Language & Cognition en het panel ondersteunt de plannen van de opleiding om hier een aparte track voor in te richten, ook om deze studierichting nog zichtbaarder te maken en de aansluiting met de master te verbeteren.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Instelling	
Naam in RIO	Universiteit Leiden
Adres	Rapenburg 70, 2311 EZ Leiden
Website	https://www.universiteitleiden.nl/onderwijs/opleidingen/bachelor/taalwetenschap
BRIN-nummer	21PB

Opleiding	
Eerste naam; zoals vastgelegd in RIO	Taalwetenschap
Internationale naam	Linguistics
Locatie	Leiden
Opleidingsnummer in RIO	56803
Oriëntatie en niveau	WO Ba
Onderzoeksmaster	Nee
Taal in het onderwijs	Nederlands
(Wettelijke) beroepsvereisten	Nee
Alle opleidingstrajecten/ afstudeerrichtingen/specialisaties	N.v.t.
Joint programme	Nee
Bijzonder kenmerk	Nee
Verleende graad en toevoeging aan de graad	B of Arts
Studielast in EC	180
Variant(en)	Voltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten (voltijd, deeltijd, duaal)	Nee
Visitatiegroepindeling	WO Moderne taal- en letterkunde 1
Inleverdatum visitatierapport	November 2025
Naamswijziging Taalwetenschap naar Linguistics	Ja

Opleiding	
Eerste naam; zoals vastgelegd in RIO	Taalwetenschappen
Internationale naam	Linguistics
Locatie	Leiden
Opleidingsnummer in RIO	60815
Oriëntatie en niveau	wo ma
Onderzoeksmaster	Nee
Taal in het onderwijs	Nederlands
(Wettelijke) beroepsvereisten	Nee
Alle opleidingstrajecten/ afstudeerrichtingen/specialisaties	Linguistics Modern Languages Translation
Joint programme	Nee
Bijzonder kenmerk	Nee
Verleende graad en toevoeging aan de graad	M of Arts
Studielast in EC	60
Variant(en)	Voltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten (voltijd, deeltijd, duaal)	Nee
Visitatiegroepindeling	WO Moderne taal- en letterkunde 1
Inleverdatum visitatierapport	November 2025
Overig (bijv. naamswijziging of studieduurverlenging)	Nee

Bijlage 2: Beoogde leerresultaten

De onderstaande eindkwalificaties van de BA Taalwetenschap zijn opgenomen in artikel 2.3 van de Onderwijs- en examen-regeling van de opleiding (zie digitale bijlage D).

Eindkwalificaties

Afgestudeerden van de opleiding hebben de onderstaande eindkwalificaties bereikt, gerangschikt volgens de Dublin-descriptoren:

I. Kennis en Inzicht

Elke afgestudeerde van de opleiding Taalwetenschap:

- a. heeft kennis van en inzicht in de grondslagen van de taalwetenschap en van de gangbare en een aantal van de meest recente benaderingswijzen en onderzoeksmethoden daarbinnen;
- b. heeft basiskennis van en inzicht in de fonologische, morfologische, syntactische en pragmatische (communicatieve), en sociolinguïstische analyses van talige verschijnselen;
- c. heeft basiskennis van en inzicht in belangrijke verschillen en overeenkomsten tussen de talen van de wereld en hun gebruik;
- d. heeft basiskennis van en inzicht in de historische ontwikkeling van talen en hun gebruik;

II. Toepassen van Kennis en Inzicht

Elke afgestudeerde van de opleiding Taalwetenschap:

- a. is zelfstandig in staat om fonologische, morfologische, syntactische, pragmatische en historisch taalkundige analyses van talige verschijnselen te maken op een elementair niveau;
- b. kan onder begeleiding een taalkundig onderzoek van beperkte omvang opzetten en uitvoeren met inachtneming van de voor het vakgebied relevante traditionele en digitale methoden en technieken;

III. Oordeelsvorming

Elke afgestudeerde van de opleiding Taalwetenschap:

- a. is in staat om taalkundige gegevens binnen het specialisatiegebied te verzamelen en te interpreteren om een wetenschappelijk oordeel te vormen

IV. COMMUNICATIE

Zie facultaire eindtermen (bijlage E OER Bacheloropleidingen FGW, aldaar bijlage A).

V. LEERVAARDIGHEDEN

Zie facultaire eindtermen (bijlage E OER Bacheloropleidingen FGW, aldaar bijlage A).

In aanvulling op en ter verdieping van bovenstaande algemene eindtermen, gelden de volgende eindtermen voor de verschillende afstudeerrichtingen:

A. Afgestudeerden van de afstudeerrichting Language and Cognition

I. KENNIS EN INZICHT

- a. beschikken over ervaring met recente experimentele methoden en grondige kennis van experimentele fonetiek, psycholinguïstiek en neurolinguïstiek;
- b. beschikken over kennis en inzicht in de theoretische beginselen van klankstructuur, syntactische structuur, en betekenis;
- c. voor afgestudeerden van de sub-track 'Computational Linguistics' geldt aanvullend dat zij beschikken over kennis en inzicht in recente computationele methoden op het gebied van corpuslinguïstiek en taaltechnologie;

II. Toepassen kennis en inzicht

- a. kunnen de verworven kennis en inzicht op het gebied van klankstructuur, syntactische structuur en betekenis gebruiken om wetenschappelijke vraagstellingen te formuleren en argumenten op te stellen voor het oplossen van taalkundige vraagstukken;

- b. kunnen de verworven experimentele methoden en kennis op het gebied van de experimentele fonetiek, psycho- en neurolinguïstiek gebruiken om kleine experimenten op te zetten en uit te voeren;
- c. voor afgestudeerden van de sub-track 'Computational Linguistics' geldt aanvullend dat zij de verworven programmeervaardigheden en kennis kunnen gebruiken om taalkundige hypothesen te toetsen aan de hand van corpusanalyse en computermodellen.

B. Afgestudeerden van de afstudeerrichting Taal in gebruik

I. Kennis en Inzicht

- a. hebben kennis van en inzicht in de sociale, functionele and strategische principes van taalgebruik;
- b. hebben kennis van en inzicht in de interacties tussen taal en maatschappij;

II. Toepassen kennis en inzicht

- a. kunnen de sociale, functionele and strategische principes van taalgebruik en de interacties tussen taal en maatschappij in geschreven en/of gesproken teksten analyseren;
- b. kunnen de verworven kennis van en inzicht in de sociale, functionele en strategische principes van taalgebruik en de interacties tussen taal en maatschappij in geschreven en/of gesproken teksten gebruiken om een onderzoek uit te voeren met daarbij passende methodes.

C. Afgestudeerden van de afstudeerrichting Descriptive Linguistics

I. Kennis en Inzicht

- a. beschikken over kennis van en inzicht in de diversiteit van talen van de wereld op het gebied van de fonetiek, de fonologie, de morfologie en de syntaxis;
- b. beschikken over de methoden en technieken die gebruikt worden om minder bekende talen te documenteren en te beschrijven, inclusief taalkundig veldwerk;

II. Toepassen van Kennis en Inzicht

- a. zijn in staat om empirisch onderzoek naar een minder beschreven taal uit te voeren op basis van veldwerk met gebruikmaking van de relevante technische hulpmiddelen die de Beschrijvende Taalwetenschap ter beschikking staan.

D. Afgestudeerden van de afstudeerrichting Comparative Indo-European Linguistics

I. Kennis en Inzicht

- a. beschikken over kennis van en inzicht in de historische grammatica van het Proto-Indo-Europees;
- b. beschikken over algemene kennis van en inzicht in de cultuur van de sprekers van het Proto-Indo-Europees;
- c. beschikken over grondige kennis van de methodologie van de historisch-vergelijkende taalwetenschap; beschikken over algemene kennis van en inzicht in de geschiedenis van de bestudering van de Indo-Europese talen;
- d. beschikken over kennis van en inzicht in de grammatica van respectievelijk het Gotisch, het Grieks, het Hittitisch, het Litouws, en het Sanskrit;

II. Toepassen van Kennis en Inzicht

- a. kunnen de verworven kennis van de grammatica van het Gotisch, het Grieks, het Hittitisch, het Litouws, en het Sanskrit, gebruiken om met behulp van een woordenboek een (literaire) tekst vanuit de desbetreffende taal naar het Nederlands te vertalen;
- b. zijn in staat zelfstandig de comparatieve methode toe te passen op Indo-Europese talen.

Voorts leidt elke Leidse geesteswetenschappelijke opleiding op tot facultair geformuleerde algemene academische vaardigheden. Deze hebben betrekking op de Dublin descriptoren Oordeelsvorming, Communicatie en Leervaardigheden en zijn opgenomen in bijlage A bij het facultaire deel.

De onderstaande eindtermen zijn opgenomen in hoofdstuk 2 van de Onderwijs- en examenregeling (OER) van de MA Linguistics.

Article 2.3 Learning outcomes

Graduates of the **programme Linguistics** have attained the following learning outcomes, listed according to the Dublin descriptors:

1. Knowledge and insight

Graduates demonstrate, in their written and oral work:

- i thorough knowledge of the basic tenets of the theoretical approach and research methodologies of their specialisation.

2. Applying knowledge and insight

Graduates demonstrate:

- i basic research skills which are adequate to carry out original research focused on primary language data;
- ii the ability to write a final thesis, i.e. to independently identify and formulate a scientific problem, describe this problem, analyse relevant data and provide an insightful and verifiable solution.

3. Making judgements

Graduates demonstrate, in their written and oral work:

- i the ability to provide constructive criticism of oral and written research results and to use criticism for revising theories and points of view;
- ii the ability to critically evaluate scientific paradigms in their chosen field of research.
- iii take into account the philosophy and ethics of linguistic research.

4. Communication

Graduates demonstrate:

- i the ability to communicate the achieved research results in their chosen field of research in a clear and substantiated way in an oral and written report, meeting the general criteria observed in the field of their specialisation.

5. Learning skills

Graduates demonstrate:

- i the learning abilities required to be able to follow postmaster's professional training or a PhD training of a largely self-determined or autonomous nature.

Extending and deepening these general qualifications, graduates of each of the specialisations will have obtained the following achievement levels:

Additional learning outcomes for graduates of the specialisation Linguistics

Graduates of the specialisation **Linguistics** have attained the following learning outcomes, listed according to the Dublin descriptors:

1. Knowledge and insight

Graduates demonstrate, in their written and oral work:

- i thorough knowledge of the basic tenets of the theoretical approach and research methodologies of their subdiscipline.
- ii knowledge and understanding of the discipline of linguistics, the scientific study of human language;
- iii familiarity with the basic concepts, research methods and techniques, and current developments in the field;
- iv knowledge of at least one subdiscipline of linguistics, such as descriptive, formal, experimental, applied, or comparative linguistics; being acquainted with its specific research questions and methodology.

2. Applying knowledge and insight

Graduates of the specialisation **Linguistics** demonstrate:

- i basic research skills which are adequate to carry out original research focused on primary language data;
- ii the ability to define a research topic, formulate research questions, and collect data, e.g. through fieldwork, study of existing corpora or an experimental setup;
- iii the ability to perform an analysis and interpretation of the object of inquiry;
- iv the ability to relate the analysis to the relevant literature;
- v the ability to contribute to ongoing debates in the discipline, based on independent research and theoretical reflection.
- vi the ability to write a final thesis that demonstrates all the above knowledge and insight capacities.

3. Making judgments

Graduates of the specialisation **Linguistics** demonstrate, in their written and oral work, the ability to:

- i provide constructive criticism of oral and written research results and to use this to revise theories and points of view;
- ii critically evaluate scientific paradigms in their chosen field of research.
- iii build an argument that leads to its conclusion in a clear and verifiable manner;
- iv relate the results of their research to the existing literature;

Additional learning outcomes for graduates of the specialisation Modern Languages

Graduates of the specialisation **Modern Languages** have attained the following learning outcomes, listed according to the Dublin descriptors:

1. Knowledge and insight

Graduates of the specialisation **Modern Languages** demonstrate, in their written and oral work:

- i knowledge of the field of Chinese/English/French/German/Italian language and linguistics and the connections between the various subfields of Chinese/English/French/German/Italian language and linguistics.
- ii advanced knowledge of at least one of the subfields of Chinese/English/French/German/Italian language and linguistics;
- iii knowledge of linguistic research methods used in the field of Chinese/English/French/German/Italian language and linguistics;

2. Applying knowledge and insight

Graduates of the specialisation **Modern Languages** demonstrate the ability to:

- i critically apply analytical and descriptive linguistic research methods to data of Chinese/English/French/German/Italian;

3. Making judgements

Graduates of the specialisation **Modern Languages** demonstrate, in their written and oral work, the ability to:

- i critically evaluate scientific arguments within the chosen subdiscipline of Chinese/English/French/German/Italian language and linguistics, and to formulate an independent critical opinion of these arguments;
- ii provide a critical synthesis of scientific arguments dealing with a given issue in the chosen subdiscipline of Chinese/English/French/German/Italian language and linguistics.

4. Communication

Graduates of the specialisation **Modern Languages** demonstrate the ability to:

- i communicate about the achieved research results in their chosen field of research in a clear and substantiated way in an oral and written report, meeting the general criteria observed in the field of Chinese/English/French/German/Italian language and linguistics.

Graduates specialising in English, French, German, or Italian linguistics demonstrate the ability to:

- ii comprehend oral presentations and conversations in English/French/German/Italian at the CEFR levels specified in the table below;
- iii comprehend written texts in English/French/German/Italian at the CEFR levels specified in the table below;
- iv give an oral presentation in English/French/German/Italian (CEFR levels specified in the table below), reporting on the work outlined in (2i) and (3i-ii);
- v write an MA thesis in English/French/German/Italian (CEFR levels specified in the table below), on the work outlined in (2i) and (3i-ii).

<i>English:</i>		<i>French:</i>		<i>German:</i>		<i>Italian:</i>	
Listening	C2	Listening	C1/C2	Listening	C2	Listening	C1
Reading	C2	Reading	C2	Reading	C2	Reading	C1
Spoken interaction	C2	Spoken interaction	C1	Spoken interaction	C1	Spoken interaction	B2/C1
Spoken production	C2	Spoken production	C1	Spoken production	C1	Spoken production	B2/C1
Writing	C2	Writing	C1	Writing	C1	Writing	C1

Additional Learning outcomes for graduates of the specialisation Translation

Graduates of the specialisation **Translation** have attained the following learning outcomes, listed according to the Dublin descriptors:

1. Knowledge and insight

Graduates of the specialisation **Translation** demonstrate, in their written and oral work:

- knowledge and understanding of the problems posed by the translation of multimodal, audiovisual, legal, literary or medical texts;
- knowledge and understanding of areas of translation theory that may be of use to the translator of specialized texts;
- knowledge and understanding of technological developments in the field, including the use of translation memories, terminology management, corpora, and machine translation, as well as knowledge and understanding of the theories and empirical research addressing these developments;
- understanding of the importance of professional skills and knowledge and understanding of (automated) business processes involved in (intercultural) translation projects, including (intercultural) communication with clients and other stakeholders, (intercultural) project management, time and budget management, marketing and acquisition, and networking;
- knowledge and understanding of how disciplines such as linguistics, cultural studies, journalism, literary studies, philosophy, psychology, stylistics, lexical semantics and comparative law have contributed to the field;
- knowledge and understanding of the relationship between writing and translation (e.g. contrastive rhetoric, genre theory), and editing and translation (including post-editing of machine translations);
- specialist knowledge of and practical skill in the translation of multimodal, audiovisual, legal, literary or medical texts, such that the graduate is ready to embark on a career as a specialist translator;

2. Applying knowledge and insight

Graduates of the specialisation **Translation** demonstrate, in their written and oral work, the ability to:

- apply research methods in translation theory to the translation of multimodal, audiovisual, legal, literary or medical texts from English to Dutch and vice versa;
- handle existing theoretical models in the field of translation studies and to apply them critically;
- assess the value of translation theories for translation problems and to critically apply the solutions offered by these theories;
- assess the value of technological tools and the ability to use these tools in individual and collaborative projects (e.g., use of terminology databases, translation memories, machine translation software, corpora, project management systems);
- put into practice the professional skills required for professional translation service provision, including (intercultural) communication with clients and other stakeholders, (intercultural) project management, time and budget management, marketing and acquisition, and networking;
- apply the language skills in Dutch and English (the two main target languages) needed to produce translations of publishable quality, according to the CEFR levels in the table below.

<i>English:</i>		<i>Dutch:</i>	
Listening	C2	Listening	C2
Reading	C2	Reading	C2
Spoken interaction	C2	Spoken interaction	C2
Spoken production	C2	Spoken production	C2
Writing	C2	Writing	C2

*The specialisation **Translation** is a signed Member of the European Master's in Translation Network since 2019. As such, the specialisation must fulfil the requirements of the EMT Charter to guarantee the following Competences as learning outcomes: (i) Language and Culture Competences, (ii) Translation Competences, (iii) Technology Competences, (iv) Personal and Interpersonal Competences, and (v) Service Provision Competences.*

See [EMT Competence Framework](#) for a full overview of the learning outcomes within the EMT Framework (2019-2024).

Bijlage 3: Curriculumoverzicht

Bacheloropleiding Taalwetenschap

Propedeuse (gevolgd door alle studenten)	Jaar 1	Sem 1	Language and Culture of the Indo-Europeans	Phonology 1	Sociolinguistics	Talen van de wereld/ Languages of the World	Klanken van de wereld/ Speech Sounds of the World	Talen communicatie/ Language and Communication
		Sem 2	Computation for Language Research	Syntax 1	Morfologie/ Morphology	Historische taalkunde/ Historical Linguistics	2 vakken (keuze uit 9, trackvoorbereidend)	
Comparative Indo-European Linguistics	Jaar 2	Sem 1	Ancient Greek for Linguists 1	Hittite	Vedic Sanskrit	Historical Grammar of Sanskrit	Indo-European Phonology	Indo-European Noun
		Sem 2	Ancient Greek for Linguists 2	Reading Vedic Texts	Indo-European Verb	Language and Prehistory	Core Curriculum: Philosophy of Science	Track-gebonden keuzeruimte
	Jaar 3	Sem 1	Anatolian Historical Grammar	Historical Grammar of Greek	Readings in Indo-European Linguistics	Vrije keuzeruimte		
		Sem 2	Track-gebonden keuzeruimte		BA-eindwerkstuk		Vrije keuzeruimte	

Descriptive Linguistics	Jaar 2	Sem 1	Description of a Non-Western Language 2: Berber	Language Typology		Track-gebonden keuzeruimte		
		Sem 2	Anthropological Linguistics	Descriptive Linguistics	Introduction to the Study of Sign Languages and Gesture Studies	Language and Prehistory	Core Curriculum: Philosophy of Science	Track-gebonden keuzeruimte
	Jaar 3	Sem 1	Description of a Non-Western Language 3: Leti	Language Documentation	Linguistic Fieldwork A	Vrije keuzeruimte		
		Sem 2	Linguistic Fieldwork B	BA-eindwerkstuk		Vrije keuzeruimte		
Language & Cognition (met studiepad Computational Linguistics)	Jaar 2	Sem 1	Analysis and Synthesis of Speech	Introduction to Methods and Statistics	Language and Logic	Phonology 2	Neuro-linguistics	Syntax 1
						Machine Learning for NLP (Comp.Ling.)	Python for Linguists 2 (Comp.Ling.)	Track-gebonden keuzevak (Comp.Ling.)
	Sem 2	Advanced Semantics	Inferential Statistics for the Language Sciences	Experimental Methods	Processing Syntax and Semantics	Core Curriculum: Philosophy of Science	Track-gebonden keuzeruimte	
				Corpus Linguistics (Comp.Ling.)	Large Language Models (Comp.Ling.)			
	Jaar 3	Sem 1	Language Acquisition	Seminar Form and Meaning	Experimental Methods 2: Practical and Projects	Vrije keuzeruimte		
		Sem 2	Seminar Sound and Sound Structure	BA-eindwerkstuk		Vrije keuzeruimte		
Taal in Gebruik	Jaar 2	Sem 1	Language, Gender and Sexuality	Van sollicitatiebrief tot haattweet: (on)beleefdheid en media	Woorden als wapens: effecten van formulering keuzes	Statistics for the Humanities	Track-gebonden keuzeruimte	
		Sem 2	Dimensions of Written Text Composition and Generation	Language Policy and Multilingualism	Kerncurriculum: Wetenschapsfilosofie	Track-gebonden keuzeruimte		
	Jaar 3	Sem 1	Vergelijkende stilistiek	Sociolinguïstiek, straattaal, tussentaal, social media en Meer	Van sollicitatiebrief tot haattweet: (on)beleefdheid en media	Vrije keuzeruimte		
		Sem 2	Anthropological Linguistics	BA-eindwerkstuk		Vrije keuzeruimte		

Tabel 12. Schematisch overzicht van het programma van de BA Taalwetenschap in 2024-2025

Masteropleiding Linguistics

Kerncursussen voor alle studierpaden uit de afstudeerrichtingen Linguistics en Modern Languages

Afstudeerrichting	Studierpad	Kerncursussen (kies minimaal 20 EC)
Linguistics	Applied Linguistics	• Second Language Acquisition • Experimental Phonetics • Pragmatics: speakers, hearers and meanings • Forensic Speech Science • Themes in Sociolinguistics: speakers' choices across the globe
	Comparative Indo-European Linguistics	• Methodology of Comparative Indo-European Linguistics • Advanced Indo-European Morphology (Noun) • Indo-European Linguistics I • Indo-European Linguistics II (Noun) • Indo-European Linguistics II (Verb) • Advanced Topics in Indo-European Phonology
	Computational Linguistics	• Machine Learning for NLP • Methods in Speech Processing • Computational Corpus Analysis • Advanced Topics in Deep Learning for NLP
	Language and Interaction	• Pragmatics: speakers, hearers and meanings • Argumentation and Persuasion • Themes in Sociolinguistics: speakers' choices across the globe
	Language Description and Documentation	• Diversity Linguistics: Africa, Asia and the Americas • Language Documentation • Advanced Typology • Field Methods • Field Work • Issues in Language Endangerment and Revitalization
	Language Processing and Cognition	• Experimental Phonetics • Methods in Speech Processing • Cognitive Neuroscience of Language • Methods in Experimental Linguistics • Forensic Speech Science • The Communicative Mind
	Theoretical Approaches to Language Diversity	• Advanced Syntax • Diversity Linguistics: Africa, Asia and the Americas • Experimental Phonetics • Crosslinguistic Variation in Semantics • Comparative Syntax • Fieldwork • Advanced Phonology
	Theoretical Linguistics	• Advanced Syntax • Advanced Morphology • Advanced Phonology • Comparative Syntax • Crosslinguistic Variation in Semantics

Modern Languages	Chinese Linguistics	• Comparative Asian Linguistics • Sinographics: Chinese writing and writing Chinese
	English Linguistics	• English Word Formation • English Historical Linguistics • Themes in Sociolinguistics: speakers' choices across the globe • Cursussen uit het Masterlanguage programma Engels
	French Linguistics	• Focus, Fond et Mise en Relief: la structure de l'information en français • Idées reçues sur le langage : fact-checking et vulgarisation • Cursussen uit het Masterlanguage programma Frans
	German Linguistics	• Einführung in die soziolinguistische Feldforschung: Deutschsprachige Communities in den Niederlanden • Die Wissenschaft der Wörter • Cursussen uit het Masterlanguage programma Duits
	Italian Linguistics	• Aspect of contemporary Italian • Italiano L2 e metodi per l'apprendimento dell'italiano L2 • Cursussen uit het Masterlanguage programma Italiaans

Afstudeerrichting	Verplichte cursussen	Keuzevakken
Translation	• The Translator's Tools • Advanced Translation • Translation Studies • Workplacement Translation	• Literary Translation 1: The familiar and the foreign, 6f • Medical Translation • Subtitling in Theory and Practice, 6f • Literary Translation 2: The other side of the tapestry

Tabel 5: Verplichte cursussen en keuzevakken van de afstudeerrichting Translation

Cursus	Skill
Statistics in Linguistics	Statistiek
Forensic Speech Science	Taal- en stemanalyse
Methods in Speech processing	PRAAT, fonetische analyse
Methods in Experimental Linguistics	Een experiment opzetten, E-prime, EEG, eye-tracking, Baby Lab
Field Methods	Interviews houden met informanten, data verzamelen in het veld
Machine Learning for NLP	Werken met NLP
Qualitative Methods in Linguistics	Een kwalitatieve studie opzetten

Tabel 6: 'Advanced skills' cursussen in de MA Linguistics

Bijlage 4: Programma locatiebezoek

Datum: woensdag 25 juni 2025

Locatie: Universiteit Leiden, Academiegebouw

08:45	09:15	Aankomst en overleg panel
09:15	09:45	(Faculteits)management (voertaal: NL)
09:45	10:00	Intern overleg
10:00	10:45	Management B TW en M LING (voertaal: NL)
10:45	11:00	Intern overleg
11:00	12:00	Docenten B TW en M LING (voertaal: ENG)
12:00	12:30	Intern overleg
12:30	13:15	Studenten en alumni B TW (voertaal: ENG)
13:15	14:00	Lunch
14:00	14:45	Studenten M Linguistics en alumni (voertaal: ENG)
14:45	15:00	Intern overleg
15:00	15:45	Examencommissies B TW en M LING (voertaal: ENG)
15:45	16:00	Intern overleg
16:00	16:45	Ontwikkelgesprek B TW en M LING (voertaal: NL)
16:45	17:30	Interne nabespreking B TW en M LING / Afronding dag 1

Bijlage 5: Documenten

Zelfevaluatie rapport Ba Taalwetenschap

- Zelfevaluatie rapport Ba Taalwetenschap
- Bijlagen:
 - Facultaire bijlage ZER
 - Studiegids BA Taalwetenschap
 - Onderwijsdashboard
 - OER BA Taalwetenschap
 - OER facultair deel BA FGW 24/25
 - Docentenlijst
 - Toetsplan Taalwetenschap
 - Toetsplan linguistics (comparative)
 - Toetsplan linguistics (Descriptive Linguistics)
 - Toetsplan linguistics (Language and Cognition)
 - Regels en richtlijnen van de EC_FGW_2024-2025
 - Onderwijsvisie_FGW
 - Gids voor onderwijskwaliteitszorg_FGW_2025
 - Handleiding voor de EC_FGW_2024-2025
 - Handleiding voor opleidingscommissies FGW 2024-2025
 - Onderwijsevaluatiekader FGW
 - Tips voor toetsen FGW

Zelfevaluatie rapport Ma Linguistics

- Zelfevaluatie rapport Ma Linguistics
- Bijlagen:
 - Facultaire bijlage ZER
 - Studiegids Ma Linguistics 2024-2025
 - Onderwijsdashboard
 - OER Ma Linguistics 2024-2025
 - OER facultair deel Ma FGW 24/25
 - Docentenlijst
 - Assessment plan Ma Linguistics (Linguistics) 2024-2025
 - Assessment plan Ma Linguistics (Modern Languages) 2024-2025
 - Assessment plan Ma Linguistics (Translation) 2024-2025
 - Regels en richtlijnen van de EC_FGW_2024-2025
 - Onderwijsvisie FGW
 - Gids voor onderwijskwaliteitszorg_FGW_2025

- Handleiding voor de EC FGW 2024-2025
- Handleiding voor opleidingscommissies FGW 2024-2025
- Onderwijsevaluatiekader FGW
- Tips voor toetsen_FGW

Selectie eindwerken

Bacheloropleiding Taalwetenschap

De lijst over de periode juni 2023 tot en met augustus 2024 bevatte 80 afgestudeerden. Hieruit is de volgende selectie van 15 eindwerken tot stand gekomen:

Cijferreeks	Aantal	Selectie
5,5-6,9 voldoende	17	3
7,0 - 8,4 goed	44	8
8,5 - 10,0 zeer goed	19	4

Masteropleiding Linguistics

De lijst over de periode juni 2023 tot en met juli 2024 bevatte 97 afgestudeerden. Hieruit is de volgende selectie van 15 eindwerken tot stand gekomen:

Cijferreeks	Aantal	Selectie
5,5-6,9 voldoende	15	2
7,0 - 8,4 goed	63	10
8,5 - 10,0 zeer goed	19	3

Verdere details over de geselecteerde eindwerken zijn op aanvraag beschikbaar bij Odion Onderzoek.

Vondellaan 138
 3521 GH Utrecht
 m 030-2819804
 e info@odion-onderzoek.nl
 w www.odion-onderzoek.nl